

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра водних біоресурсів та аквакультури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету рибного
господарства та
природокористування

Бойко П.М.

“27” серпня

2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК.04 РОЗРОБКА ДИСЕРТАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень третій «освітньо-науковий»
(бакалавр, магістр, доктор філософії)

спеціальність 207 «Водні біоресурси та аквакультура»
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація (освітня програма) Водні біоресурси та аквакультура
(назва спеціалізації)

факультет рибного господарства та природокористування
(назва факультету)

Херсон 2019 рік

Робоча програма з дисципліни «Розробка дисертаційного проекту» для здобувачів третього «освітньо-наукового» рівня вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 207 «Водні біоресурси та аквакультура».

Розробники:

Кандидат с-г. наук, доцент Лавренко С.О.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри водних біоресурсів та аквакультури

Протокол № 1 від “26” серпня 2019 року

Схвалено на Вченій раді факультету рибного господарства та природокористування

Протокол №1 від “27” серпня 2019 року

Завідувач кафедри
“26” серпня 2019 року

_____ (підпис)

(Кутіщев П.С.)
(прізвище та ініціали)

**1. Опис навчальної дисципліни
«Розробка дисертаційного проекту»**

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство	Обов'язковий компонент. Цикл загальнонаукової підготовки	
Змістових частин – 1	Спеціальність 207 «Водні біоресурси та аквакультура»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		2-й	
	Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійна робота студента – 6 год.	Семестр	
III-й			
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)		Лекції	
		12 год.	
		Практичні	
		12 год.	
		Самостійна робота	
		66 год.	
		Вид контролю:	
		залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить 1: 3.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета викладення дисципліни

Програма з навчальної дисципліни «Розробка дисертаційного проекту» визначає загальний обсяг знань і умінь, які необхідні для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 207 «Водні біоресурси та аквакультура» при вивченні спеціальних дисциплін, а також в процесі наукової та професійної трудової діяльності.

Мета дисципліни: ознайомлення аспірантів із нормативними документами і чинними вимогами до дисертаційних робіт в Україні, типовою структурою дисертацій, процедурами проходження захисту дисертаційної роботи.

У курсі надається методична і практична підготовка до здійснення дисертаційного дослідження та викладу його результатів, визначення мети і завдань дослідження, його теоретико-методологічних засад і джерельної бази, основних етапів роботи над темою. Аспіранти розглядатимуть суть і технології наукової роботи, навчатимуться виконувати науковий огляд літератури і здійснювати постановку проблему дисертації.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завданням дисципліни є сформувати у здобувачів вищої освіти цілісне

теоретичне уявлення про загальну методологію наукової роботи; ознайомити з вимогами, що пред'являються до наукових досліджень, основами їх планування, організації; озброїти аспірантів інструментарієм наукових методів, які можуть бути з користю застосовані в процесі дослідження складних систем; з'ясувати предмет, об'єкт, мету і завдання наукового дослідження; окреслити основні етапи здійснення наукового дослідження; акцентувати типові помилки й недоліки в оформленні наукових робіт, відпрацювати способи їх уникнення; ознайомлення з поняттями академічної доброчесності, плагіату; ознайомити з вимогами, що пред'являються до оформлення різних науково-дослідних робіт; сформувати навички ефективної роботи з джерелами інформації; передати комплекс знань та вмінь, які допоможуть здійснювати діяльність пошукового і творчого характеру в процесі виконання своїх професійних обов'язків.

Предметом дисципліни є: сукупність об'єктів, які утворюють комплекс взаємопов'язаних заходів, як складної системи направленої на розкриття цілісності об'єкта та на вияв зв'язків в науковому дослідженні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти повинен

знати:

- ✓ сучасні тенденції, напрями і закономірності розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації;
- ✓ алгоритми постановки теми, проблеми та мети наукового дослідження;
- ✓ сучасні теоретичні моделі дослідження тексту;
- ✓ сучасний термінологічний апарат;
- ✓ принципи, рівні, аспекти й етапи наукового дослідження;
- ✓ специфіку наукового дослідження;
- ✓ технологію роботи над дисертацією;
- ✓ технологію презентації, захисту та впровадження результатів наукових досліджень.

вміти:

- ✓ формулювати тему, проблему та мету наукового дослідження;
- ✓ обґрунтовувати її новизну, актуальність та практичну цінність;
- ✓ визначати головну мету, проблему (проблеми) дослідження, формувати робочу гіпотезу, а також конкретні завдання, необхідні для досягнення мети;
- ✓ володіти методами та методиками наукового дослідження;
- ✓ ефективно використовувати існуючі інформаційні ресурси з різних джерел, аналізувати й обробляти інформацію;
- ✓ виконувати оформлення, презентацію, захист та впровадження результатів науково-дослідної роботи;
- ✓ генерувати власні нові наукові ідеї, повідомляти свої знання та ідеї науковому співтовариству, розширюючи межі наукового пізнання.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК7. – Раціональність організації інтелектуальної праці при узагальненні результатів наукових досліджень із виявленням цілей та заходів, необхідних для вирішення наукових та виробничих проблем рибного господарства;

ЗК9. – Здатність до вмілого інтегрування філософських методів дослідження у власну наукову діяльність;

ЗК3. – Здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень, генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність).

Фахові компетентності (ФК)

ФК3. – Здатність створювати нові знання через оригінальні дослідження за спеціальністю, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях;

ФК5. – Здатність сформувати сучасну технологічну карту рибного господарства з врахуванням еколого-фізіологічних та генетичних особливостей гідробіонтів;

ФК16. – Здатність обґрунтовувати новоздобуті знання в області наукових досягнень з водних біоресурсів та технології виробництва продукції аквакультури;

ФК9. – Здатність розробки сучасних інноваційних підходів до вивчення темпу росту, особливостей живлення об'єктів ставової полікультури, сучасних технологій годівлі об'єктів аквакультури в умовах інтенсивного вирощування.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН7. – Ініціювати, організувати та проводити комплексні дослідження у науково-дослідницькій та інноваційній діяльності;

ПРН8. – Вміти орієнтуватися в складних філософських питаннях сучасної науки і способах їх вирішення, вміло застосовувати отримані знання в процесі наукових досліджень;

ПРН11. – Знати та розуміти сучасні методи та методики закладання лабораторних дослідів у рибництві;

ПРН12. – Вміти визначати оптимальну схему проведення досліджень у рибництві з врахуванням запланованого отриманого результату;

ПРН4. – Знати основні структурні елементи щодо створення інноваційного «науково-технічного продукту» з метою оформлення

авторського свідоцтва

ПРН14. – Володіти передовими методами виробництва екологічно-безпечної продукції рибництва;

ПРН25. – Знати базові поняття організації системи вищої освіти, вміти розробляти логічну структурну схему підготовки фахівців зі спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура», вміти логічно використовувати отриманні результати дисертаційної роботи для впровадження в освітній процес;

ПРН17. – Знати методи інтенсифікаційних заходів на різних етапах вирощування гідробіонтів, виробництва продукції аквакультури у різних господарствах;

ПРН18. – Вміти визначати ефективність використання інтегрованих технологій в аквакультурі на Півдні України з адаптуванням європейські технології аквакультури до вітчизняних.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1.	Нормативна база щодо підготовки та захисту дисертацій в Україні. Загальні вимоги, які ставлять Закон України «Про вищу освіту», Постанова КМУ від 06.03.2019 № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», «Положення про порядок підготовки фахівців ступенів доктора філософії та доктора наук в ДВНЗ «ХДАУ»», «Положення про атестацію здобувачів наукового ступеня доктора філософії». Складові змісту дисертаційної роботи. Вимоги щодо необхідності опублікування у фахових виданнях основних наукових та практичних результатів дисертаційної роботи.
Тема 2.	Науковий апарат дисертаційного дослідження. Вибір теми, формулювання мети і завдань дисертаційної роботи. Складання плану проведення досліджень за темою дисертації. Методи добору фактичних матеріалів шляхом проведення експериментальних та теоретичних досліджень за темою дисертації. Методи визначення наукової новизни та практичного значення одержаних результатів.
Тема 3.	Техніка наукової роботи. Постановка дослідницької проблеми. Робоча гіпотеза та її перевірка. Визначення об'єкта та предмета дослідження, його мети та завдань. Складання плану роботи. Обґрунтування актуальності обраної теми. Постановка мети і конкретних завдань наукового дослідження. Визначення об'єкта і предмета дослідження. Вибір методів (методик) проведення експериментального чи теоретичного дослідження. Опис процесу дослідження. Вимоги до змісту дисертації.
Тема 4.	Огляд літератури і постановка проблеми дисертації. Навички критичного аналізу наукових текстів. Стилістика наукового тексту. Етика наукових публікацій: норми цитування, запозичення ідей та формулювань. Методологія вивчення літературних джерел за темою дисертації. Складання огляду

	літератури. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. Оформлення списку використаних джерел. Мова і стиль дисертаційної роботи. Загальні вимоги до оформлення дисертації. Проведення перевірки тексту дисертації на дотримання вимог академічної доброчесності.
Тема 5.	Аналітична частина дисертації, застосування кількісних методів аналізу. Характеристика змісту основних складових частин прикладного дослідження. Правила подання ілюстрацій, таблиць і формул. Правила оформлення додатків. Електронний варіант дисертації.
Тема 6	Розробка теоретичних і практичних пропозицій, які несуть елементи наукової новизни. Формулювання висновків і оцінка одержаних результатів. Методологія написання проміжних анотованих та заключних звітів з виконаних науково-дослідних робіт.
Тема 7	Апробація результатів дисертаційного дослідження. Попередній розгляд дисертації на фаховому семінарі. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Впровадження результатів закінчених наукових досліджень. Ефективність результатів наукових досліджень: критерії, розрахунок.
Тема 8.	Презентація власного дисертаційного проекту. Процедура призначення складу разової ради для захисту дисертації. Підготовка здобувача до захисту дисертації. Процедура прилюдного захисту дисертації. Оформлення документів атестаційної справи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин				
	денна та вечірня форма навчання				
	усього	у тому числі			
л		п	лаб.	с.р.	
Тема 1. Нормативна база щодо підготовки та захисту дисертацій в Україні.	10	2			8
Тема 2. Науковий апарат дисертаційного дослідження.	10		2		8
Тема 3. Техніка наукової роботи. Постановка дослідницької проблеми. Робоча гіпотеза та її перевірка. Визначення об'єкта та предмета дослідження, його мети та завдань. Складання плану роботи.	12	2	2		8
Тема 4. Огляд літератури і постановка проблеми дисертації. Навички критичного аналізу наукових текстів. Стилїстика наукового тексту. Етика наукових публікацій: норми цитування, запозичення	12	2			10

ідей та формулювань.					
Тема 5. Аналітична частина дисертації, застосування кількісних методів аналізу.	12	2	2		8
Тема 6. Розробка теоретичних і практичних пропозицій, які носять елементи наукової новизни.	12	2	2		8
Тема 7. Апробація результатів дисертаційного дослідження.	10		2		8
Тема 8. Презентація власного дисертаційного проекту.	12	2	2		8
Разом годин з дисципліни	90	12	12	-	66

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Нормативна база щодо підготовки та захисту дисертацій в Україні.	2
2	Техніка наукової роботи. Постановка дослідницької проблеми. Робоча гіпотеза та її перевірка. Визначення об'єкта та предмета дослідження, його мети та завдань. Складання плану роботи.	2
3	Огляд літератури і постановка проблеми дисертації. Навички критичного аналізу наукових текстів. Стилїстика наукового тексту. Етика наукових публікацій: норми цитування, запозичення ідей та формулювань.	2
4	Аналітична частина дисертації, застосування кількісних методів аналізу.	2
5	Розробка теоретичних і практичних пропозицій, які носять елементи наукової новизни.	2
6	Презентація власного дисертаційного проекту.	2
	Усього годин	12

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Науковий апарат дисертаційного дослідження.	2
2	Техніка наукової роботи. Постановка дослідницької проблеми. Робоча гіпотеза та її перевірка. Визначення об'єкта та предмета дослідження, його мети та завдань. Складання плану роботи.	2
3	Аналітична частина дисертації, застосування кількісних	2

	методів аналізу.	
4	Розробка теоретичних і практичних пропозицій, які носять елементи наукової новизни.	2
5	Апробація результатів дисертаційного дослідження.	2
6	Презентація власного дисертаційного проекту.	2
	Усього годин	12

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Нормативна база щодо підготовки та захисту дисертацій в Україні.	8
2	Науковий апарат дисертаційного дослідження.	8
3	Техніка наукової роботи. Постановка дослідницької проблеми. Робоча гіпотеза та її перевірка. Визначення об'єкта та предмета дослідження, його мети та завдань. Складання плану роботи.	8
4	Огляд літератури і постановка проблеми дисертації. Навички критичного аналізу наукових текстів. Стилїстика наукового тексту. Етика наукових публікацій: норми цитування, запозичення ідей та формулювань.	10
5	Аналітична частина дисертації, застосування кількісних методів аналізу.	8
6	Розробка теоретичних і практичних пропозицій, які носять елементи наукової новизни.	8
7	Апробація результатів дисертаційного дослідження.	8
8	Презентація власного дисертаційного проекту.	8
	Усього годин	66

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Розробка дисертаційного проекту» використовуються наступні методи навчання:

- інформаційно-ілюстративний метод – проведення лекцій із застосуванням таблиць, мультимедійних засобів, підручників, практикумів, методичних розробок, додаткових посібників, наочних засобів.
- профільний метод – постановка проблеми та її розв'язання із демонстрацією здобувачам шляхів рішення, а також через рішення складного завдання шляхом серії підзавдань.
- дослідницький метод – видача ситуаційного завдання, допомога та перевірка її вирішення.

9. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння навчального матеріалу використовуються наступні методи оцінювання знань: оцінювання у процесі практичних занять, виконання індивідуального завдання, засвоєння питань для самостійного вивчення. Проведення поточного контролю, підсумкового заліку у III семестрі.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30/40	60/100
3/7	3/7	4/7	4/7	4/8	4/8	4/8	4/8		

T1, T2 ... T8 – теми змістових частин.

Схеми оцінювання ДВНЗ «ХДАУ»

Національна диференційована шкала

Оцінка	Мін. рівень досягнень	Макс. рівень досягнень
Відмінно/Excellent	90	100
Добре /Good	74	89
Задовільно/Satisfactory	60	73
Незадовільно/Fail	0	59

Національна недиференційована шкала

Зараховано/Passed	60	100
Не зараховано/Fail	0	59

Шкала ECTS

A	90	100
B	82	89
C	74	81
D	64	73
E	60	63
FX	35	59
F	1	34

Шкала ECTS недиференційована шкала

P	60	100
F	0	59

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни включає:

- інструкції з техніки безпеки;
- навчальні посібники і підручники;

- методичні вказівки для вивчення окремих тем дисципліни;
- словники-довідники основних термінів дисципліни;
- перелік рекомендованої літератури для вивчення дисципліни.

12. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про вищу освіту». Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у науково-дослідних установах, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України, та вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ України і Національної поліції України, що додається. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1534-17#n14>
4. Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії. Постанова КМУ від 06.03.2019 № 167. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-п>
5. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
6. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>.
7. Воротіна Л., Воротін В., Гуткевич С. Кандидатська дисертація: методика написання і захисту: Посібник для аспірантів і здобувачів наукового ступеня. – К., 2003. – 76 с.
8. Пономаренко Л. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради. – К.: Редакція "Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України"; Толока, 2010. – 80 с.
9. Черній А. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця: Посібник. – К.: Арістей, 2005. – 232 с.
10. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/metodichni-rekomendacziyi.html>.
11. Стандарти вищої освіти України (режим доступу <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty>)

Допоміжна

1. Криштафович Л.А., Криштафович, Л.А. Бібліографічне посилання: загальні положення та правила складання. -2018. - (ДСТУ 8302: 2015).
2. Перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук. Режим доступу:

<https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovi-vidannya>

13. Інформаційні ресурси

До складу інформаційних ресурсів навчальної дисципліни входять:

1. Бібліотеки:

- Обласна універсальна наукова бібліотека ім. О.Т. Гончара, м. Херсон, вул. Дніпропетровська, 2;
- Бібліотека ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», м. Херсон, вул. Стрітенська, 23.

2. Сайти:

- Державний комітет рибного господарства України. Режим доступу. <http://darg.gov.ua/>
- ФАО. Аквакультура. Режим доступу. <http://www.fao.org/aquaculture/ru/>
- Методи досліджень. <http://psi-logic.narod.ru/science/science.htm>

3. Офіційні сайти навчальних закладів:

України	
Наукова бібліотека	http://www.donnu.edu.ua/uk-ua/library/Pages/default.aspx
Національний університет біоресурсів і природокористування України	http://www.nubip.edu.ua/
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича	http://lib-gw.univ.kiev.ua
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	http://www.kpi.ua/
Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка	http://library.ntu.kpi.kiev.ua
Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"	http://www.kpi.kharkov.ua
Науково-технічна бібліотека	http://library.kpi.kharkov.ua
Національний університет "Києво-Могилянська академія"	http://www.ukma.kiev.ua
Наукова бібліотека	http://www.library.ukma.kiev.ua
Національний університет харчових технологій(Київ)	http://www.nuft.edu.ua
Науково-технічна бібліотека	http://library.usuft.kiev.ua
Східноукраїнський національний університет ім. Володимира Даля	http://snu.lg.ua/welcome.php
Наукова бібліотека	http://librarysnu.at.ua/
Ужгородський національний університет	http://www.zakdu.edu.ua
Наукова бібліотека	http://libuzhnu.brinkster.net/
Харківський державний університет харчування та торгівлі	http://hduht.edu.ua
Наукова бібліотека	http://hduht.edu.ua/Bibl/index.htm
Харківський національний автомобільно-дорожній університет	http://www.khadi.kharkov.ua
Наукова бібліотека	http://library.khadi.kharkov.ua/golovna/
Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди	http://www.pu.ac.kharkov.ua
Бібліотека	http://www.pu.ac.kharkov.ua/library
Харківський національний університет будівництва та архітектури	http://www.kstuca.kharkov.ua
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна	http://www.univer.kharkov.ua/

Центральна наукова бібліотека	http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr
Харківський національний університет радіоелектроніки	http://nure.ua/
Наукова бібліотека	http://lib.kture.kharkov.ua
Національна бібліотека України	www.nbuv.gov.ua
Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника	www.odnb.odessa.ua
Одеська національна ордена Дружби народів наукова бібліотека ім. М. Горького	korolenko.kharkov.com
Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка	www.dnabb.org
Державна наукова сільськогосподарська бібліотека української академії аграрних наук	www.dns.gb.com.ua
Державна науково-технічна бібліотека України	www.gntb.gov.ua/ua
Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія	libr.dp.ua/
Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека	ounb.km.ua/
Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Гмирьова	reglibrary.mk.ua/
Зарубіжних країн	
Ірландський національний університет (м. Корк)	http://www.ucc.ie/en/
Бібліотека	http://booleweb.ucc.ie/
Кембріджський університет	http://www.cam.ac.uk/
Бібліотека	http://www.lib.cam.ac.uk/
Королівський технологічний інститут (м. Стокгольм, Швеція)	https://www.kth.se/en/kthb
Бібліотека	https://www.kth.se/en/kthb
Оксфордський університет	http://www.ox.ac.uk/
Бібліотека	http://www.ox.ac.uk/research/libraries
Прінстонський університет	http://www.princeton.edu/main/
Бібліотека	http://library.princeton.edu/
Стенфордський університет	http://stanford.edu/
Бібліотека	http://library.stanford.edu/
Університет Мінесоти	http://www1.umn.edu/twincities/index.html
Чиказький університет	http://www.uchicago.edu/e/index.html
Бібліотека	http://www.lib.uchicago.edu/e/index.html
Гугл академія	https://scholar.google.com
Лінкед	https://www.linkedin.com
Ресеч	https://www.researchgate.net
Євростат	https://www.ec.europa.eu/eurostat
Державна служба статистики України	http://www.ukrstat.gov.ua
Міністерство фінансів України	http://www.minfin.gov.ua